Bijlage bij het Jaarverslag 2025 van het Ariënscomité

Het Ariënscomité verzamelt ***kunstwerken, voorwerpen en boeken*** *die met de priester Alphons Ariëns te maken hebben. De navolgende objecten konden in 2025 worden getraceerd of aan ons* ***archief*** *worden toegevoegd.*

– De kunstenaar ***Bon Ingen-Housz*** (1881-1953) maakte in 1937 een verkleinde weergave van het Ariëns-standbeeld van August Falise in Enschede. Het landelijk R.K. Werkliedenverbond kocht van dit ***bronzen Ariëns-beeld*** een serie van 25 beelden voor de eigen kantoren. Van deze serie heeft het Ariëns-Comité er 21 in beeld. Waarschijnlijk heeft de Katholieke Arbeiders Jeugd ook een serie beelden besteld, omdat er een offerte bekend is en de K.A.J. later advertenties plaatste waarin sprake is dat er Ariëns-beelden te koop zijn. Op onze **website** staat informatie over deze serie en waar de beelden zich thans bevinden.
– Het Ariënscomité heeft via de eigenaar van kunstwinkel ‘’t Stiepeltje’ te Enschede er weet van dat Bart Gosen tussen 1995 en 2005 van twee **Ariëns-beelden** gipsen kopieën heeft gemaakt.
Van het Ariënsbeeld, gemaakt door de ons onbekende kunstenaar ABC400 uit 1938, zijn twee licht beschadigde kopieën aanwezig in het parochiearchief St Jacobus de Meerdere in Enschede, en een kopie is aanwezig in De Museumfabriek te Enschede.
Van het Ariënsbeeld, gemaakt door Bon Ingen-Housz kenden we twee kopieën, aanwezig in de Willibrordkerk in Steenderen en bij de Historische Kring Haaksbergen.
Dit jaar konden we twee van deze beelden traceren.
Dhr. H. Crijns heeft in mei een beeld verworven via Marktplaats van een kunsthandel in Sprang-Capelle. Over de herkomst van dit beeld is alleen bekend dat het afkomstig is van een beeldenverzamelaar in Brabant.
Dhr. John Schiffel te Enschede blijkt een gipsen Ariëns-beeld te bezitten. Het is een door ‘’t Stiepeltje’ vervaardigde kopie van het Ingen Housz Ariëns-beeld. Het werd in 2001 door vier families aangeboden aan dhr. Fons Kleinherenbrink, de directeur van de Ariënsstaete in Enschede.
- Het beeld van Ariens, met een boek Rerum Novarum in de hand, dat jarenlang in de biechtstoel van de Ariënsgedachtenis-kerk heeft gestaan, en van 2016 tot 2025 op de tentoonstelling in de Theeschenkerij Jordaan stond, heeft nu een plaats gekregen in de HH. Bonifatius en Gezellen-kerk te Haaksbergen.
- De Ariënsbuste van Martin Stolk, die gemaakt is als voorbeeld voor het Ariënsbeeld op de gevel van de Ariënsgedachtenis-kerk aan de Hogelandsingel te Enschede, en daarna is gebruikt bij de Ariënsschool in Neede, en van 2016 tot 2025 op de tentoonstelling in de Theeschenkerij Jordaan stond, is nu geplaatst in de pastorie (het Ariënshuis) in de Veldmaat, waar het administratiekantoor van de St. Franciscus van Assisië parochie te Haaksbergen e.o., gevestigd is. Het plan is om de Ariëns-buste in de tuin op een sokkel te plaatsen
- Museum Catharijneconvent ontzamelde een **leunstoel** van pastoor Ariëns, die in de jaren zestig van de vorige eeuw geschonken is aan het Museum. Deze leunstoel is in ontvangst genomen door het Ariënscomité en heeft een plaats gekregen in de Jacobus-pastorie te Enschede. In het parochiehuis van Steenderen staat een andere leunstoel, evenals in het parochiehuis van de Heilig Hartkerk in Maarssen.
– Dhr. H. Crijns is in het bezit gekomen van een ingelijst **Ariëns-portret** uit 1938 door een onbekende kunstenaar, dat in het bezit is geweest van familie Beuseker uit Steenderen. Mw. M. Schotman houdt contact met twee dochters van de familie Beuseker. Van hen ontvingen wij een

speciaal Ariëns-katern van het ‘Overijssels Dagblad - Twensche Courant’ uit 1986. Zij hebben mogelijk meer materiaal m.b.t. Ariëns. In ieder geval een briefje van Ariëns aan hun oma.
– Dhr. H. Crijns heeft in februari twee Henk Potters-**plaquettes** met de naam van Ariëns er op kunnen verwerven van resp. de Dr. Ariënsschool in Tilburg uit 1968 en de Tiende Dr. Ariënstocht in Tilburg 1971. De plaquettes zijn prijzen van wandeltochten geweest, georganiseerd door de Dr. Ariënsschool, de Dr. Ariëns-wandelclub en de Sarto-wandelclub (later wandelclub Sarto-Ariëns), alle te Tilburg. In juli kwam er een derde plaquette door Henk Potters bij van de Dr. Ariënsschool b.g.v. het afscheid van de Lucasschool in 1972.
– Dhr. H. Crijns ontving uit de nalatenschap van dhr. W. Verstraeten uit Maarssen een mooie **foto** van Ariëns, toen hij in 1926 met emeritaat ging. Het is een bekende foto, maar dit is de versie, zoals die origineel gemaakt is door fotograaf ‘Foto van de Haar’ te Maarssen.
– Dhr. H. Crijns kon een bijzonder **relikwie-bidprentje** uit 1936 verwerven, waarin er rond de foto twee groene randjes zijn gedrukt en de tekst (Gedeelte van zijn toog) groen is in plaats van goud. Het is waarschijnlijk een exemplaar van een herdruk in latere jaren onder impuls van pastoor Geertman uit Enschede.
- Het Ariënscomité heeft door het vergelijken van de relikwie bidprentjes uit 1937 bewijs in handen dat er latere **herdrukken** zijn gemaakt, die te herkennen zijn aan foto’s van Ariëns van een mindere kwaliteit. Een belangrijke bron is tevens een aantekening van dhr. J. Hinke: ‘*Telefonisch getuigenis mevrouw Goolkate te Losser over meewerken aan Ariëns relikwieën bidprentjes na 1945*’, Hengelo, 28 februari 2003 en 7 maart 2003, zoals aanwezig in het archief Ariënscomité. N.a.v. een krantenbericht over de Ariënslezing van 11 maart 2003 belde de toen 72-jarige mevrouw Goolkate uit Losser. Zij komt uit de Jacobusparochie te Enschede, evenals haar ouders en grootouders, die Ariëns ook meegemaakt hadden. Mw. Goolkate heeft zelf na 1945 meegewerkt aan de “fabricage” van Ariëns-relikwiëen. Hele kleine stukjes toog werden verknipt tot vulling van bidprentjes om te bidden voor de zaligverklaring van Ariëns. Bij het Ariënscomité is uit mondelinge overlevering bekend is dat vrouwen uit de Heilig Hartparochie te Enschede onder impuls van pastoor Geertman stukjes toog op de bidprentjes naaiden. Dit getuigenis betekent twee dingen. De bidprentjes ‘Souvenir van den dienaar Gods Alfons Ariëns (gedeelte van zijn toog)’ zijn na 1937 in meerdere jaren met herdrukken verspreid door pastoor Geertman en de Ariëns-uitgeverijen in Enschede en Heerlen. De bidprentjes ‘Souvenir van den dienaar Gods Alfons Ariëns (gedeelte van zijn toog)’ door pastoor Geertman zijn ook na de Tweede Wereldoorlog nog gedrukt, gemaakt en verspreid.
- Met hulp van mw. Mariette Fleur Ofs is het Ariënscomité in september in het bezit gekomen van een **Dr. Alphons Ariëns - Oude Briefkaart 1907**, die door pastoor Ariëns is verspreid als dank voor de mensen, die hem gefeliciteerd hebben of aanwezig zijn geweest bij de viering van zijn zilveren priesterfeest in 1907 in Steenderen. Het Ariënscomité kende tot op heden het bestaan van deze gedrukte ansichtkaart niet, en het gaat dus om een nu zeldzame kaart. Aan de voorzijde staat een foto van de jonge Ariëns met de data 1882-1907. Deze ansichtkaart is een herinnering aan het zilveren priesterfeest, dat pastoor Alphons Ariëns op 15 augustus 1907 heeft gevierd in Steenderen. De priesterwijding is geweest op 15 augustus 1882. De datum van 25 augustus op de voorzijde van de kaart is waarschijnlijk een zetfout, gemaakt bij de drukkerij waar de kaart is gemaakt. Waarschijnlijk hebben mensen uit Steenderen de pastoor geholpen met het schrijven van de bedankkaarten, want deze kaart is niet door Ariëns beschreven. Via bemiddeling van diaken Theo Reuling Ofs is de kaart geschonken aan het Ariënscomité.

Over of met betrekking tot Ariëns verschenen de afgelopen periode de volgende **publicaties,** of werden ons toen bekend:

– In het in maart verschenen **boek** van de auteur Philip Gelderman '*Gelderman en de Twentsche textielindustrie*' wordt in hoofdstuk 12 aandacht besteed aan de activiteiten van Ariëns in Enschede en Twente.
- Herman Haverkate, '*Zijn boek is er, Philip zelf niet meer*', **artikel** in de rubriek 'Ter Plekke' van Tubantia, o.a. gepubliceerd op de website van het 'Algemeen Dagblad' op 20 maart 2025, https://www.ad.nl/oldenzaal/zijn-boek-is-er-philip-zelf-niet-meer~a15d6f7a/,

- Hub Crijns, '*Alphons Ariëns als catecheet, apostel, predikant, leraar*', in: Op Tocht, bisdomblad van het Aartsbisdom Utrecht, 2025-03 (maart), p. 12-15.
- Dienst Communicatie Aartsbisdom Utrecht en Hub Crijns, '*Alphons Ariëns was 'een ware strijder voor het geloof'*"', in: 'OpTocht', maandblad voor gelovigen in het Aartsbisdom Utrecht, 2025-07, (september), p. 07.
- Jan Hinke, '*Verbazing alom*', in: 'ALPHONS', magazine verschenen bij de musical 'DOOR HET STOF', voorjaar 2025, p. 16-19.
- Mariette Fleur Ofs, '*Alphons Ariëns*', in 'Doortocht', tijdschrift van de Orde van Franciscaanse Seculieren, jaargang 62, nummer 4, juli/augustus 2025, pag. 14-16.
- Wilma Lansdorp, '*Alphons Ariëns*', in: '*M&M*', parochieblad van de HH. Martha en Maria-parochie te Baarn e.o., jaargang 9, 2025, nummer 2, 01 maart met als thema 'Naastenliefde', onder de rubriek 'Kerk en Kunst', pagina 08-09.

Na de première van de **musical 'DOOR HET STOF'** verschenen o.a. de volgende recensies in dagbladen.
- Joris Henquet, '*De Enschedese musical 'Door het stof' verbeeldt de botsing tussen textielbaronnen en arme sloebers'*, in: 'De Volkskrant', maandag 16 juni 2025; digitaal aanwezig op de website https://www.volkskrant.nl/theater/de-enschedese-musical-door-het-stof-verbeeldt-de-botsing-tussen-textielbaronnen-en-arme-sloebers~b3816618/, gelezen 16 juni 2025.
- Bianca Bartels, '*De personages sprinten heen en weer tussen twee Enschedese theaters bij historische musical'*, in: 'Trouw', maandag 16 juni 2025; digitaal aanwezig op de website https://www.trouw.nl/recensies/de-personages-sprinten-heen-en-weer-tussen-twee-enschedese-theaters-bij-historische-musical~bbde3576/ gelezen op 16 juni 2025.
- Rob Wissink, '*Indrukwekkend totaaltheater. 'Door het Stof' legt ziel van Enschede bloot*', en Frank Timmers, '*Textiel-musical 'Door het stof' raakt harten: 'Zo'n kapelaan Ariëns hebben we nodig'*", bezoekers reageren in: 'Tubantia', maandag 16 juni 2025; digitaal aanwezig op de website https://www.tubantia.nl/enschede/indrukwekkend-totaaltheater-door-het-stof-legt-ziel-van-enschede-bloot~a2965f1c/, gelezen op 16 juni 2025.
- Herman Haverkate, '*Alfons Ariëns: terug van nooit weggeweest*', in: 'TC Tubantia', donderdag 26 juni 2025, in de rubriek 'Enschede vandaag - Ter Plekke', pagina 02 met medewerking van Hub Crijns; digitaal aanwezig op de website https://www.tubantia.nl/enschede/alfons-ariens-terug-van-nooit-weggeweest~abf3cce1/, gelezen op 30 juni 2025.
- Marjon Kok, '*Wie zijn de echte helden van Enschede?*', vooruitblik op de musical 'Door het stof' over de textielindustrie eind 19de eeuw, in: 'TC/Tubantia', maandag 27 januari 2025, rubriek 'Twente vandaag'. pagina 02 met medewerking van Jan Hinke; digitaal aanwezig op de website https://www.tubantia.nl/enschede/wie-zijn-de-echte-helden-van-enschede~a46bc7b9/?cb=83c430ad-fed9-4474-9786-ea1257f6abac&auth_rd=1, gelezen op 27 januari 2025.

Naar aanleiding van de de musical ‘DOOR HET STOF’ verscheen er op de instagrampagina van ‘Tikje Enschede’ een korte video over het Ariënsbeeld op het Ariënsplein. De **videofilm** is in korte tijd 20.000 keer bekeken.
- Halima Benchekroun Drief, **‘***Wie is toch die man op het Ariënsplein?*’, videofilm gepubliceerd op facebook in de rubriek ‘Tikje Enschede’ op 10 juli 2025 https://www.facebook.com/61576888629370/videos/wie-is-toch-die-man-op-het-ari%C3%ABnsplein-je-loopt-er-misschien-gedachteloos-langs-/1469563374185007/, gelezen op 24 november 2025.
- Corine Engelbarts, ‘*Wie zit er achter Tikje Enschede en waarom: ‘Bizar hè? Dat is ook Enschede”*, digitaal gepubliceerd op de website van het ‘Algemeen Dagblad’ op 04 augustus 2025 https://www.ad.nl/enschede/wie-zit-er-achter-tikje-enschede-en-waarom-bizar-he-dat-is-ook-enschede~a2a535a81/, gelezen op 18 augustus 2025.

– Historische Kring Haaksbergen, ‘***Ariënsbeeld en Ariënsbuste in Bonifatiuskerk*’**, digitaal aanwezig op de website Historische Kring Haaksbergen https://www.historischekringhaaksbergen.nl/nieuwsbericht/2025-10-02-ariensbeeld-en-ariensbuste/, geplaatst op donderdag 2 oktober 2025, gelezen op 21 november 2025.

– Ariëns wordt genoemd in het ‘Katholiek Nieuwsblad’ van **7 augustus 2025**.
- Op 7 augustus 2025 werd de 97ste sterfdag van Alphons Ariëns binnen het Ariënscomité herdacht.

– Met betrekking tot de **Ariënsprijs voor Diaconie 2025** zij verwezen naar de aangemaakte pagina op de website van het Aartsbisdom Utrecht: https://www.aartsbisdom.nl/home/diaconie/ariens-prijs-diaconie/ariensprijs2025/.
- Hub Crijns (eindredactie), José van den Bosch-Van Os, Lonneke Gunnink-van den Berg, Ellen Hogema, Hans Oldenhof, Bennie Oude Maatman, Tom van Vilsteren, Hans van Eck (opmaak), ‘*Liefdevolle zorg met hart en ziel*’, Met 32 diaconale initiatieven uit het Aartsbisdom Utrecht, Theologisch commentaar door de jury Ariëns Prijs 2025. Aartsbisdom Utrecht, Stichting Het Ariëns-Comité, Utrecht, september 2025
- Over de Ariëns Prijs voor Diaconie 2025 verschenen in tijdschriften, parochiebladen en op het internet meer dan honderd artikelen. Het boekje is digitaal gepubliceerd op de website Ariëns-Comité https://arienscomite.nl/ariensprijs/ariensprijs-2025/500-boekje-ariensprijs-2025-liefdevolle-zorg-met-hart-en-ziel

- Hub Crijns, ‘*Overzicht van Ariëns* **Bidprentjes** *met plaatjes-l’*, Utrecht, 23 december 2025, aangevuld met de nieuwste ontdekkingen rond bidprentjes van Alphons Ariëns.

Hub Crijns en Jan Hinke, ‘*Herdenking van Alphons Ariëns (1860-1928), tevens geschiedenis van* ***het Ariëns-Comité*** *(1928-heden) Herdenking van een priester’,* versie t, Utrecht, 30 december 2025, dat het afgelopen jaar is gegroeid naar een document van 1.513 pagina’s.

Varia

– Dhr. Jan Hinke hield op 20 februari een **lezing** over Ariëns voor de werkgroep Seniorencatechese in het Parochiecentrum De Sleutel te Soest (Petrus & Paulus), onderdeel van de HH. Martha en Mariaparochie.
– Op 22 maart was het Ariënscomité met een **stand** aanwezig op de diaconale Inspiratiedag van het Kansfonds 2025 in de Mozes en Aäronkerk aan het Waterlooplein te Amsterdam.
– Eveneens in het kader van ‘700 jaar Enschede’ vervaardigden supporters van FC Twente een reusachtig **spandoek** dat aan het begin van de laatste competitiewedstrijd stadionwijd werd uitgerold en dat de geschiedenis van Enschede uitbeeldt. Hierop kwam ook een levensgrote afbeelding van kapelaan Ariëns voor. Net als bij de musical ‘DOOR HET STOF’ besteedde de pers ook hier uitgebreid aandacht aan en zijn er foto’s en films verspreid.
– Van de musical ‘DOOR HET STOF’ is een **integrale opname** gemaakt en hopelijk verschijnt er volgend jaar een geluids- en/of beeldopname van.